

Karin Fossum

Eva's oog

Literaire thriller

Uit het Noors vertaald
door Annemarie Smit

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Het paleis van justitie was een enigszins gebogen, grijs betonnen gebouw van zeven verdiepingen. Het vormde een gedegen windvanger langs de plaatselijke hoofdstraat en haalde de scherpe randjes van de ijzige wind die van de rivier kwam. De noodgebouwen erachter lagen in de luwte. 's Winters was dat een verademing, 's zomers stonden ze te bakken in de stilstaande lucht. Boven de ingang werd de gevel gesierd door een zeer moderne Vrouwe Justitia. Vanuit de verte, als je bijvoorbeeld bij het benzinstation stond, leek ze meer op een heks met een bezemsteel. De politie en de districtsgevangenis hadden de beschikking over de bovenste drie verdiepingen en bovendien over de noodgebouwen.

De deur zwaaide met een knorrige kreun open. Mevrouw Brenningen schrok op en zette haar vinger in het boek achter de woorden *aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid*. Inspecteur Sejer kwam samen met een vrouw

de hal binnen. De vrouw zag er gehavend uit, haar kin was geschaafd, haar jas en rok waren gescheurd, ze bloedde uit haar mond. Mevrouw Brenningen had niet de gewoonte mensen aan te staren, ze was al zeventien jaar receptioniste bij het paleis van justitie, ze had mensen van diverse pluimage zien komen en gaan, maar nu keek ze. Nadat ze eerst een oude busdienstregeling tussen de bladzijden had gelegd, sloeg ze haar boek dicht. Sejer legde een hand op de arm van de vrouw en leidde haar naar de lift. De vrouw liep met gebogen hoofd. Toen klapten de liftdeuren dicht.

Sejer had een gesloten gezicht, je kon niet zien wat hij dacht. Daardoor zag hij er nogal nors uit, maar in werkelijkheid was hij slechts terughoudend en achter zijn strenge blik ging een vriendelijke aard schuil. Maar hij was niet scheutig met glimlachjes, die gebruikte hij alleen om toegang tot mensen te krijgen, en complimentjes waren slechts weinigen gegund. Hij deed de deur van zijn kantoor dicht en knikte naar een stoel, toen trok hij een halve meter van de papierrol uit de houder boven de wastafel, hield die even onder de warme kraan en gaf die vervolgens aan haar. Ze veegde haar mond af en keek om zich heen. Het kantoor was vrij kaal,

maar ze bekeek de kindertekeningen aan de wand en het kleine brooddeegfiguurtje op zijn bureau, die ervan getuigden dat hij ook nog een leven buiten deze kale muren had. Het figuurtje stelde een politieman voor in een viooltjesblauw uniform, een beetje ingezakt, met zijn buik op zijn knieën en met te grote schoenen. Het leek niet erg op degene die model had gestaan en die nu met ernstige grijze ogen tegenover haar zat. Op zijn bureau stonden een cassettespeler en een pc van het merk Compaq. De vrouw loerde er steeds naar en verborg haar gezicht in het natte papier. Hij liet haar rustig zitten. Hij pakte een cassette uit de la en schreef op de witte sticker: *Eva Marie Magnus*.

‘Bent u bang voor honden?’ vroeg hij vriendelijk.

Ze keek op.

‘Vroeger misschien. Nu niet meer.’

Ze verfrommelde het papier tot een bal.

‘Vroeger was ik overal bang voor. Nu ben ik nergens meer bang voor.’

*

De rivier stroomde woest door het landschap, de koude stad in twee huiverende grij-

ze vlakken scheurend. Het was april en het was koud. Waar het water het centrum bereikte, ongeveer bij het Centraal Ziekenhuis, begon de rivier te kolken en te bruisen, alsof hij onrustig en gestrest werd van de verkeersdrukke en het lawaai van de industrie langs de oevers. Hoe verder hij de stad binnendrong, des te erger begon hij te kronkelen en te draaien, in een almaar sterkere stroming. Langs het oude theater en het gemeentehuis, langs de spoorlijnen en verder langs de markt, naar de oude Beurs, waar nu een McDonald's-restaurant in was gevestigd. Omlaag naar de brouwerij, een mooi pastelgrijs gebouw en bovendien de oudste van het land, naar de Cash & Carry, de brug met de snelweg, een groot industrieterrein met verscheidene garagebedrijven en ten slotte naar het oude wegrerestaurant. Daar kon de rivier uiteindelijk zijn laatste zucht slaken en zich in de fjord storten.

Het was laat in de middag, de zon ging onder en over niet al te lange tijd zou de brouwerij van een saaie kolos veranderen in een sprookjesslot met duizend lichtjes die in de rivier weerkaatsten. Deze stad werd pas mooi als het donker was.

Met haar ogen volgde Eva haar dochttertje dat

langs de oevers van de rivier holde. De afstand tussen hen was tien meter, ze zorgde ervoor dat het niet meer werd. Het was een grauwe dag en er waren weinig mensen op de paadjes, er stond een ijskoude wind over de snelstromende rivier. Eva zocht naar mensen met een hond, en als ze die zag en als de hond los liep, dan haalde ze pas weer vrijuit adem als ze langs waren. Ze zag er geen. Haar rok wapperde om haar benen en de wind joeg dwars door haar gebreide trui heen, daarom had ze haar armen om zich heen geslagen. Emma trippelde tevreden voor haar uit, niet erg elegant, aangezien ze veel te zwaar was. Een dik kind met een grote mond en een vierkant gezicht. Haar rode haar hing in haar nek, door de vochtige lucht zag het er een beetje vies uit. Helemaal geen mooi, leuk kind, maar dat wist ze zelf niet, daarom dansde ze onbezorgd rond, weinig gracieus, maar met een levenslust die alleen een kind kan hebben. Nog vier maanden tot ze naar school gaat, dacht Eva. Op een dag zou Emma zichzelf weerspiegeld zien in de kritische gezichten op het schoolplein, zou ze voor het eerst haar eigen lelijke verschijning zien. Maar als ze sterk was, als ze op haar vader leek, de man die een ander had gevonden, zijn bullen had ge-

pakt en was vertrokken, zou ze daar geen aandacht aan schenken. Daar liep Eva Magnus aan te denken. Daaraan en aan haar jas, die thuis in de gang aan de kapstok hing.

Eva kende ieder punt van het paadje, ze hadden er talloze malen gelopen. Emma zeurde er altijd om, ze hield van die oude gewoonte om langs de rivier te wandelen. Voor Eva hoefde het niet zo nodig. Zo nu en dan verdween het kind naar de waterkant, omdat ze iets zag wat nader onderzocht moest worden. Eva hield haar als een havik in het oog. Als ze in het water viel, was er niemand anders om haar te redden. De rivier stroomde snel, het water was stervenskoud en het meisje was zwaar. Ze huiverde.

Nu had ze een platte steen bij het water gevonden, ze wenkte en riep naar haar moeder dat ze moest komen. Eva liep naar haar toe. De steen was groot genoeg voor hen beiden.

‘We kunnen hier niet gaan zitten, het is nat. We kunnen wel een blaasontsteking oplopen.’

‘Is dat erg?’

‘Nee, maar het is vervelend. Het schrijnt en je moet de hele tijd naar de wc.’

Ze gingen toch zitten. Volgden de draaikolken met hun ogen en verbaasden zich over die beweging in het water.

‘Waarom draait het water zo?’ vroeg Emma.
Eva moest even nadenken.

‘Nee, jeetje, ik heb geen idee. Misschien heeft het iets met de bodem te maken, er is zo veel dat ik niet weet. Als je naar school gaat, leer je dat soort dingen.’

‘Dat zeg je altijd als je het antwoord niet weet.’

‘Ja, maar het is waar. In elk geval kun je het aan de juf vragen. Schooljuffrouwen weten veel meer dan ik.’

‘Dat geloof ik niet.’

Er dreef een lege plastic fles voorbij, in een razend tempo.

‘Die wil ik hebben! Jij moet hem voor me pakken.’

‘Nee, bah, laat liggen, het is gewoon afval. Ik heb het koud, Emma, laten we naar huis gaan.’

‘Nog eventjes.’

Emma streek haar haar achter de oren en legde haar kin op de knieën, maar het haar was opstandig en onwillig, het zakte weer naar voren.

‘Is het hier erg diep?’ Ze knikte naar het midden van de rivier.

‘Nee, dat geloof ik niet’, zei Eva zacht. ‘Acht, negen meter denk ik.’

‘Maar dat is hartstikke diep.’

‘Nee, dat is niet zo diep. De diepste plek van de wereld ligt ergens in de Grote Oceaan’, zei ze afwezig. ‘Een soort kloof. Die is elfduizend meter diep. Dat noem ik nog eens hartstikke diep.’

‘Daar zou ik niet willen zwemmen. Jij weet van alles, mamma, ik denk niet dat de juf dat allemaal weet. Ik wil een roze rugzak’, ging ze verder.

Eva rilde.

‘Mm’, zei ze hardop. ‘Die zijn mooi. Maar ze worden wel snel vuil. Ik vind die bruine mooi, bruine leren rugzakjes, heb je die gezien? Die de grotere kinderen hebben?’

‘Ik ben niet groot. Ik ga nog maar naar de eerste klas.’

‘Ja, maar je wordt wel groter en je kunt niet elk jaar een nieuwe rugzak krijgen.’

‘Maar we hebben nu toch meer geld?’

Eva gaf geen antwoord. De vraag maakte dat ze snel even achterom keek, een gewoonte die ze de laatste tijd had aangenomen. Emma vond een stok die ze in het water stak.

‘Waarom schuimt het water zo,’ ging ze verder, ‘vies, geel schuim?’ Ze sloeg met de stok in het water. ‘Zal ik dat op school vragen?’

Eva antwoordde nog steeds niet. Ze had ook haar kin op haar knieën gelegd, haar gedachten dwaalden af en Emma werd een vage schim in haar ooghoek. De rivier deed haar ergens aan denken. Ze kon nu een gezicht in het zwarte water zien bewegen. Een rond gezicht met smalle ogen en donkere wenkbrauwen.

‘Ga op het bed liggen, Eva.’

‘Wat? Waarom?’

‘Doe maar gewoon wat ik zeg. Ga op het bed liggen.’

‘Gaan we naar McDonald’s?’ vroeg Emma ineens.

‘Wat? Ja, dat kunnen we wel doen. We gaan naar McDonald’s, daar is het in ieder geval warm.’

Ze stond een beetje verdwaasd op en pakte het kind bij haar arm. Ze schudde haar hoofd en staarde naar de rivier. Het gezicht was verdwenen, er was niets te zien, maar ze wist dat het terug zou komen en haar misschien de rest van haar leven zou achtervolgen. Ze klommen omhoog en liepen langzaam terug naar de stad. Ze kwamen niemand tegen.

Eva merkte dat haar gedachten met haar op de loop gingen, ze volgden hun eigen weg en belandden op plaatsen die ze het liefst zou ver-